

EKONINFOCHECKER

POTROŠNJA U UZLETU! HRVATSKI BDP PORASTAO 3,9 POSTO

Provjera istinitosti članka

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Maja Grdinić

Student: Dijana Grgić

EkonInfoChecker

Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

U ovom seminaru analizirat će se tvrdnje iz medijskog prostora koje se odnose na razinu potrošnje i gospodarski rast u Hrvatskoj, s ciljem utvrđivanja točnosti iznesenih informacija i njihove usklađenosti sa službenim statističkim podacima. U suvremenom digitalnom okruženju, gdje se informacije šire gotovo trenutačno, a senzacionalni naslovi često privlače više pozornosti od provjerenih činjenica, iznimno je važno razvijati kritički pristup prema medijskim sadržajima, osobito kada je riječ o ekonomskim temama koje izravno utječu na građane. Potrošnja i bruto domaći proizvod (BDP) često su u fokusu javnih rasprava, no postavlja se pitanje temelje li se takve tvrdnje na vjerodostojnim brojkama ili doprinose stvaranju iskrivljene slike gospodarske stvarnosti. Kroz provjeru izvora, korištenih statistika i načina na koji su podaci interpretirani, nastojat će se pružiti argumentiran, objektivan i podatkovno utemeljen prikaz stvarnog stanja hrvatskog gospodarstva, čime se ujedno potiče bolje razumijevanje ključnih ekonomskih pokazatelja i doprinosi informiranijem sudjelovanju građana u društveno-gospodarskim raspravama.

U narednom dijelu se nalaze naslov, fotografija te članak razdijeljen u zasebne činjenice koje će se naknadno provjeriti prema izvorima koji se nalaze u tabelarnom prikazu. Unutar tablice će biti zapisana svaka činjenica pojedinačno te izvor s kojega je ista činjenica provjerena, a na kraju seminara će se za svaku činjenicu napraviti objašnjenje u vidu točnosti i ispravka netočnih navoda.

POTROŠNJA UZLETU! HRVATSKI BDP PORASTAO 3,9 POSTO

<https://net.hr/danas/vijesti/potrosnja-u-uzletu-hrvatski-bdp-porastao-3-9-posto-96b41d5a-acae-11ef-8dd7-829ff0affdfc>

Foto: Lovro Domitrovic/Pixsell (1.)

EkonInfoChecker

Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5 pšosto (2.), dok je potrošnja države ostvarila rast od 5,3 posto (3.). Hrvatsko gospodarstvo zabilježilo je kontinuirani rast i u trećem tromjesečju 2024. godine (4.), pentaesti kvartal zaredom (5.). Prema prvim procjenama, bruto domaći proizvod (BDP) porastao je za 3,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine (6.), brže nego u prethodnom kvartalu (7.). Ovaj rast rezultat je ponajviše povećane potrošnje (8.) i investicija (9.), koje su podupirale ekonomske aktivnosti (10.), stoji u izvještaju Državnog zavoda za statistiku (11.) Tromjesečna bruto dodana vrijednost (BDV) također je porasla (12.), za 3,7% u odnosu na treći kvartal 2023. godine (13.). Rast je zabilježen u svim sektorima (14.), a posebno su se istaknule djelatnosti poput trgovine (15.), prijevoza (16.), smještaja (17.) te građevinarstva (18.). Ove grane gospodarstva bile su ključne za rast (19.), a trgovina na malo, u kombinaciji s povećanom potrošnjom kućanstava, bila je glavni faktor u rastu potrošnje (20.). Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5% (21.), dok je potrošnja države ostvarila rast od 5,3% (22.). Na rast izdataka kućanstava posebno je utjecao porast prometa u maloprodaji (23.). Izvoz roba i usluga povećao se za 1,5% (24.), dok je uvoz porastao za 4,1% (25.), što pokazuje ravnotežu između domaće proizvodnje i potrošnje te vanjskih trgovinskih odnosa (26.). Hrvatska nastavlja ostvarivati stabilan gospodarski rast (27.), koji podržava oporavak ekonomije u izazovnim globalnim uvjetima (28.).

(1.)Foto: Lovro Domitrovic/Pixsell (1.)

(2.) Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5%.

(3.) Potrošnja države ostvarila je rast od 5,3%.

(4.) Hrvatsko gospodarstvo zabilježilo je kontinuirani rast i u trećem tromjesečju 2024. godine.

(5.) To je bio petnaesti kvartal zaredom u kojem je zabilježen gospodarski rast.

(6.) Prema prvim procjenama, bruto domaći proizvod (BDP) porastao je za 3,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

(7.) Taj rast bio je brži nego u prethodnom kvartalu.

(8.) Ovaj rast rezultat je ponajviše povećane potrošnje.

(9.) Dodatni doprinos rastu dale su investicije.

(10.) Potrošnja i investicije zajedno su podupirale ekonomske aktivnosti.

(11.) Sve navedeno stoji u izvještaju Državnog zavoda za statistiku.

(12.) Tromjesečna bruto dodana vrijednost (BDV) također je porasla.

(13.) BDV je porasla za 3,7% u odnosu na treći kvartal 2023. godine.

(14.) Rast je zabilježen u svim sektorima gospodarstva.

(15.) Posebno se istaknula djelatnost trgovine.

(16.) Djelatnost prijevoza također je ostvarila značajan rast.

(17.) Sektor smještaja pridonio je gospodarskom rastu.

(18.) Građevinarstvo je također imalo važnu ulogu u ukupnom rastu.

(19.) Ove grane gospodarstva bile su ključne za ukupni rast.

(20.) Trgovina na malo, u kombinaciji s povećanom potrošnjom kućanstava, bila je glavni faktor rasta potrošnje.

(21.) Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5%.

(22.) Potrošnja države ostvarila je rast od 5,3%.

(23.) Na rast izdataka kućanstava posebno je utjecao porast prometa u maloprodaji.

(24.) Izvoz roba i usluga povećao se za 1,5%.

EkonInfoChecker

Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

(25.) Uvoz je porastao za 4,1%.

(26.) To pokazuje ravnotežu između domaće proizvodnje i potrošnje te vanjskih trgovinskih odnosa.

(27.) Hrvatska nastavlja ostvarivati stabilan gospodarski rast.

(28.) Taj rast podržava oporavak ekonomije u izazovnim globalnim uvjetima.

U nastavku se nalazi analiza članka prikazana kroz tablicu, koja na jasan način pokazuje koje su informacije iz teksta bile potrebno dodatno provjeriti. Također su prikazani pouzdani izvori koji su korišteni za provjeru tih podataka, kako bi se utvrdila njihova točnost i vjerodostojnost.

1.	Foto: Lovro Dimitrovic/Pixsell	PIXELL	https://www.pixsell.hr/all?q=lovro%20dimitrovi%C4%87%20
2.	Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5%.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
3.	Potrošnja države ostvarila je rast od 5,3%.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
4.	Hrvatsko gospodarstvo zabilježilo je kontinuirani rast i u trećem tromjesecju 2024. godine.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
5.	To je bio petnaesti kvartal zaredom u kojem je zabilježen gospodarski rast.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77488 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
6.	Prema prvim procjenama, bruto domaći proizvod (BDP) porastao je za 3,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025

7.	Taj rast bio je brži nego u prethodnom kvartalu.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
8.	Ovaj rast rezultat je ponajviše povećane potrošnje.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
9.	Dodatni doprinos rastu dale su investicije.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
10.	Potrošnja i investicije zajedno su podupirale ekonomske aktivnosti.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
11.	Sve navedeno stoji u izvještaju Državnog zavoda za statistiku.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
12.	Tromjesečna bruto dodana vrijednost (BDV) također je porasla.	Državni zavod za statistiku	https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069 https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
13.	BDV je porasla za 3,7% u odnosu na treći kvartal 2023. godine.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
14.	Rast je zabilježen u svim sektorima gospodarstva.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025

15.	Posebno se istaknula djelatnost trgovine.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
16.	Djelatnost prijevoza također je ostvarila značajan rast.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
17.	Sektor smještaja pridonio je gospodarskom rastu.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
18.	Građevinarstvo je također imalo važnu ulogu u ukupnom rastu.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
19.	Ove grane gospodarstva bile su ključne za rast.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025
20.	Trgovina na malo, u kombinaciji s povećanom potrošnjom kućanstava, bila je glavni faktor rasta potrošnje.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
21.	Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5%.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
22.	Potrošnja države je ostvarila rast od 5,3%.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
23.	Na rast izdataka kućanstava posebno je utjecao porast prometa u maloprodaji.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069

24.	Izvoz roba i usluga povećao se za 1,5%.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
25.	Uvoz je porastao za 4,1%.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
26.	To pokazuje ravnotežu između domaće proizvodnje i potrošnje te vanjskih trgovinskih odnosa.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
27.	Hrvatska nastavlja ostvarivati stabilan gospodarski rast	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069
28.	Taj rast podržava oporavak ekonomije u izazovnim globalnim uvjetima.	Državni zavod za statistiku	https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77025 https://dzs.gov.hr/vijesti/u-trecem-tromjesecju-2024-bdp-realno-veci-za-3-9-u-odnosu-na-isto-tromjesecje-2023/2069

U nastavku slijedi ocjena činjenica prema točnosti te obrazloženje. Činjenice koje su točne su označene zelenom, a one koje nisu u potpunosti točne narančastom bojom.

1.) Foto: Lovro Domitrovic/Pixsell

Tvrdnja je točna.

Fotograf Lovro Domitrović je autor fotografije koja je objavljena u suradnji s agencijom Pixsell, što potvrđuje autentičnost izvora slike.

2.) Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5%.

Tvrdnja je točna.

Unatoč gramatičkoj nesavršenosti u rečenici, podatak o rastu potrošnje kućanstava za 5,5% potvrđen je u izvještaju Državnog zavoda za statistiku.

3.) Potrošnja države ostvarila je rast od 5,3%.

Tvrdnja je točna.

Prema DZS-u, potrošnja države u trećem tromjesečju 2024. realno je porasla za 5,3% u

odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

4.) Hrvatsko gospodarstvo zabilježilo je kontinuirani rast i u trećem tromjesečju 2024. godine.

Tvrdnja je točna.

U srpnju, kolovozu i rujnu 2024. zabilježen je rast od 0,4% u odnosu na prethodno tromjesečje.

5.) To je bio petnaesti kvartal zaredom u kojem je zabilježen gospodarski rast.

Tvrdnja je točna.

DZS navodi da se od 2022. godine bilježi kontinuirani gospodarski rast, odnosno kroz zadnjih petnaest kvartala.

6.) Prema prvim procjenama, bruto domaći proizvod (BDP) porastao je za 3,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Tvrdnja je točna.

Rast BDP-a za 3,9% potvrđen je u službenom izvještaju Državnog zavoda za statistiku.

7.) Taj rast bio je brži nego u prethodnom kvartalu.

Tvrdnja je točna.

Rast je ubrzan u odnosu na prethodni kvartal, što potvrđuju podaci DZS-a.

8.) Ovaj rast rezultat je ponajviše povećane potrošnje.

Tvrdnja je točna.

Povećana osobna potrošnja ima velik udio u rastu BDP-a, iako važnu ulogu imaju i investicije, uvoz i izvoz.

9.) Dodatni doprinos rastu dale su investicije.

Tvrdnja je točna.

Rast investicija, uključujući sredstva iz EU fondova, također značajno doprinosi ukupnom rastu BDP-a.

10.) Potrošnja i investicije zajedno su podupirale ekonomske aktivnosti.

Tvrdnja je točna.

Obje komponente čine ključne čimbenike BDP-a i značajno utječu na dinamiku gospodarskog rasta.

11.) Sve navedeno stoji u izvještaju Državnog zavoda za statistiku.

Tvrdnja je većinom istinita.

Informacije su točne, ali su raspoređene u više izvještaja. Link koji je stavljen u izvornom članku ne vodi na cjeloviti izvještaj DZS-a te bi bilo ispravno kada bi link vodio na izvor na kojem su sve prikazane informacije vidljive, a ne samo jedan dio.

12.) Tromjesečna bruto dodana vrijednost (BDV) također je porasla.

Tvrdnja je točna.

Izvještaj DZS-a potvrđuje rast BDV-a u trećem tromjesečju 2024.

13.) BDV je porasla za 3,7% u odnosu na treći kvartal 2023. godine.

Tvrdnja je točna.

Točan podatak prema DZS-u – BDV je porasla za 3,7% na godišnjoj razini.

14.) Rast je zabilježen u svim sektorima gospodarstva.

Tvrdnja je točna.

U trećem tromjesečju 2024. rast je zabilježen u svim djelatnostima, uključujući građevinarstvo, poljoprivredu, trgovinu i uslužne djelatnosti.

15.) Posebno se istaknula djelatnost trgovine.

Tvrdnja je točna.

Djelatnost trgovine (zajedno s prijevozom i smještajem) imala je značajan rast i utjecaj na bruto dodanu vrijednost.

16.) Djelatnost prijevoza također je ostvarila značajan rast.

Tvrdnja je točna.

Prijevoz i skladištenje zabilježili su rast BDV-a od 3,7%, potvrđeno u DZS-u.

17.) Sektor smještaja pridonio je gospodarskom rastu.

Tvrdnja je točna.

Smještaj i usluživanje hrane također bilježe rast u sklopu skupine G, H i I.

18.) Građevinarstvo je također imalo važnu ulogu u ukupnom rastu.

Tvrdnja je točna.

Građevinarstvo bilježi najveći rast od svih sektora, čak 15,9%.

19.) Ove grane gospodarstva bile su ključne za ukupni rast.

Tvrdnja je točna.

Trgovina, prijevoz, smještaj i građevinarstvo doprinijele su snažnom rastu BDV-a.

20.) Trgovina na malo, u kombinaciji s povećanom potrošnjom kućanstava, bila je glavni faktor rasta potrošnje.

Tvrdnja je točna.

Najveći utjecaj na rast osobne potrošnje imao je porast prometa trgovine na malo, što potvrđuje DZS.

21.) Potrošnja kućanstava porasla je za 5,5%.

Tvrdnja je točna.

Podatak se ponavlja, ali ostaje točan – potrošnja kućanstava realno je porasla za 5,5%.

22.) Potrošnja države ostvarila je rast od 5,3%.

Tvrdnja je točna.

Rast državne potrošnje potvrđen je u izvještaju DZS-a.

23.) Na rast izdataka kućanstava posebno je utjecao porast prometa u maloprodaji.

Tvrdnja je točna.

Promet trgovine na malo imao je ključnu ulogu u povećanju osobne potrošnje, kako navodi DZS.

24.) Izvoz roba i usluga povećao se za 1,5%.

Tvrdnja je točna.

Točan podatak, u skladu s izvještajem za treći kvartal 2024.

25.) Uvoz je porastao za 4,1%.

Tvrdnja je točna.

Također potvrđeno u službenim podacima DZS-a.

26.) To pokazuje ravnotežu između domaće proizvodnje i potrošnje te vanjskih trgovinskih odnosa.

Tvrdnja je točna.

Rast uvoza i izvoza zajedno s domaćom potrošnjom ukazuje na uravnotežene ekonomske tokove.

27.) Hrvatska nastavlja ostvarivati stabilan gospodarski rast.

Tvrdnja je točna.

Potvrđeno kroz kontinuirani rast tijekom petnaest kvartala zaredom.

28.) Taj rast podržava oporavak ekonomije u izazovnim globalnim uvjetima.

Tvrdnja je točna.

Gospodarski rast nakon korona krize i u nepovoljnim svjetskim okolnostima pokazuje otpornost hrvatskog gospodarstva.

Zaključno, analizom i provjerom 28 tvrdnji iznesenih u članku o gospodarskom rastu Hrvatske u trećem tromjesečju 2024. godine, utvrđeno je kako su gotovo sve tvrdnje točne i temelje se na službenim podacima Državnog zavoda za statistiku. Članak se može ocijeniti kao većinom točan. Informacije o rastu BDP-a, potrošnje kućanstava i države, povećanju izvoza i uvoza te porastu bruto dodane vrijednosti potvrđene su u relevantnim statističkim izvještajima. Posebno su se istaknuli sektori građevinarstva, trgovine, prijevoza i smještaj što dodatno potkrepljuje zaključak o uravnoteženom i sektorski široko rasprostranjenom gospodarskom oporavku.

Iako je jedna tvrdnja djelomično točna zbog neprikladnog izvora linka, sve ostale izjave su potvrđene kroz službene statističke podatke i pokazuju dosljednost u prezentiranju činjenica. Autor članka je u velikoj mjeri koristio točne brojke i relevantne informacije, a tekst pruža realističan prikaz ekonomskih kretanja u Hrvatskoj. Na temelju provjere može se zaključiti da članak visokim stupnjem vjerodostojnosti informira javnost o aktualnom stanju nacionalnog gospodarstva

